

Předkeltské osídlení Hostýna

Lukáš Bedáň

Základní informace

- Hora Hostýn se nachází ve Zlínském kraji, asi 3 km jihovýchodně od města Bystřice pod Hostýnem
- Dosahuje nadmořské výšky 735 m, jedná se o jeden z vrcholů Rusavské hornatiny
- Jedná se o významné poutní místo- už od roku 1633 se zde nacházejí církevní stavby
- Na vrcholu Hostýna se nachází také pravěké hradiště

Popis hradiště

- Opevněná plocha tvaru nepravidelného trojúhelníka má rozsah 19,8 ha
- Fortifikace (o délce 1980 m) bez přerušení uzavírá celou plochu hradiště
- Nejmohutnější opevnění je na jižní straně- výška koruny valu od podloží je zde přibližně 5 m, převýšení koruny a vnější paty valu je 8 – 9 m, navíc je zde fortifikace doplněna 300 m dlouhým příkopem
- Hlavním vchodem do hradiště byla Slavkovská brána- v jihozápadním rohu hradiště, jde o typ klešťové brány s oběma rameny zataženými dovnitř, které tak vytvářejí vstupní koridor o délce 25 – 30 m
- Na hradišti se nacházejí zdroje vody- jezírko, pramen

Historie bádání

- 1875 - B. Dudík - popis a základní měření lokality
- 1882 - K. J. Maška - první archeologický výzkum- v okolí kostela, v amfiteátru, na nejvyšším vrcholu a pod cestou ke kostelu
- 1889 - M. Kříž - výzkumy hlavního valu
- 90. léta 19. století - J. Slovák- nepublikováno
- 1888 - V. Houdek - popis a měření hradiště
- 1902 - I. L. Červinka - popis hradiště
- 1930, 1932 - O. Sova – výzkumy - například při stavbě silnice
- 1933 - J. Skutil - shrnul dosavadní poznatky
- 1970 -1978- K. Ludikovský - první profesionální výzkumy na hradišti
- 1975 - Z. Měřínský - zjišťovací sondáž se zaměřením na raně a vrcholně středověké osídlení
- 1988 - J. Čižmářová, M. Šmíd- záchranné výzkumy v souvislosti s budováním nových inženýrských sítí
- 1989 - J. Čižmářová - systematický výzkum prostoru hlavní brány
- 1997 - M. Bálek - záchranný výzkum
- 1999 - A. Matějčíková - záchranný výzkum

Výsledky výzkumů

- Počátek osídlení Hostýna spadá někam do starší fáze kultury popelnicových polí (BD – HaA₁)
- Osídlení pokračovalo v mladší fázi kultury popelnicových polí až po počátek doby halštatské, kontinuita aktivit až do mladší doby halštatské však zatím nejde doložit
- Hradiště bylo opět využíváno v pozdní době halštatské a v pozdní době laténské
- Středověké osídlení se nepodařilo doložit

- V poloze Loučka objeven 5 – 6 m široký pás pokrytý drtí drobných kamenů- interpretováno jako štětem zpevněná cesta; ze severní strany přiléhá 1,5 m široký pás větších kamenů- pravděpodobně jakési ohraničen této komunikace na sucho kladenou zídka
 - o Datace: pravděpodobně latén
- Dále zachyceny blíže neurčitelné a nedatovatelné zahloubené objekty, kůlové jamky, terasovité úpravy- u některých objektů se uvažuje o pozůstatku obytných staveb
- Typické je značné promísení kulturních vrstev
- **Opevnění**
 - o Rozhodující část fortifikací náleží KLPP
 - o První opevnění pochází pravděpodobně ze staršího stupně HaB
 - Do podloží zahlouben příkop o hloubce 2 m
 - Dále jednolitý valový násep o šířce 3 – 4 m a výšce 1,5 m- svrchní vrstva propálena
 - o Druhá fáze opevnění- mladší stupeň HaB a stupeň HaC
 - Valové těleso ze žluté jílovité hlíny s množstvím kamenů, překrývající svrchní propálenou vrstvu z 1. fáze opevnění
 - o Třetí fáze – halštát - HaD
 - Další navýšení valu
 - Zachycena na sucho kladená zídka o šířce 0,6 m a dochované výšce 0,4 m
 - Propálená vrstva- pravděpodobně pozůstatek dřevěné nebo dřevohlinité hradby
 - o Čtvrtá fáze - latén
 - Val navýšen až o 2 metry (v konstrukci použit lomový kámen)

Nálezy

- **Keramika**
 - o Dochováno cca 9000 keramických nálezů
 - 57% latén, 31% KLPP, 1,6% středověk, zbytek neurčen
 - o Keramický materiál autorem rozdělen do 4 horizontů
 - Horizont I - keramika mladší doby bronzové- starší fáze kultury popelnicových polí (BD – HaA₂)
 - Horizont II - keramika mladšího stupně popelnicových polí (starší HaB)
 - Horizont III - keramika pozdního stupně popelnicových polí a začátku doby halštatské
 - Horizont IV - keramika mladší a pozdní doby halštatské
- **Kamenná industrie**
 - o Na Hostýně nalezen nepočtený soubor kamenné industrie (broušené, štípané)
 - o Některé KLPP, ale také neolit a eneolit- např. 3 ploché sekerky a jednoduché sekeromlaty
- **Kov a sklo**
 - o Množství laténského materiálu
 - o Doba bronzová - sekerka s tulejí a ouškem, bronzový srp, unikátní bronzový nůž
 - o Halštát - zlomek bronzového kruhového šperku, trojkřídlá šipka s tulejí, skleněná perla s očky

Použitá literatura

Parma, D. 2012: Předkeltské osídlení Hostýna. Archaeologiae Regionalis Fontes 11. Olomouc.